

КОМИТЕТЪТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ОП „НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“ ОДОБРИ 18 ОПЕРАЦИИ

Първите шест операции вече са отворени за кандидатстване

**Иван Модев , Директор
на Дирекция „Структурни
фондове и международни
образователни програми”,
МОН**

За първи път през програмния период 2014-2020 г. има оперативна програма, която е насочена изцяло към науката и образованието. Общият бюджет на програмата е 1.37 млрд. лева, разпределени в четири приоритетни оси. Първата е **„Научни изследвания и технологично развитие,** и разполага с ресурс от 560 млн. лева. 74 % от средствата по това направление ще се използват за развитие на научна инфраструктура, т.е за построяване и модернизирани на лабораторни комплекси и за закупуване на научна апаратура. Останалите 26 % са за провеждане на изследвания, разпространение на резултатите и организационни дейности. Втората приоритетна ос е свързана с **образованието и ученето през целия живот,** като акцентът е върху качеството им. Осигурените средства са 504,6 млн. лева. По това направление на практика ще се покриват дейности в целия

спектър на образователната система – от детските градини, до средното и висшето образование. Ключовите мерки по тази ос са свързани с насърчаване на по-активното сътрудничество с бизнеса и работодателите, за да могат знанията в максимална степен да се приближат до изискванията на пазара на труда, както и стимулиране на работодателите да осигуряват възможност на ученици и студенти за практикуване в реална работна среда. Третата приоритетна ос е **„Образователна среда за активно социално приобщаване,** Тя е насочена към специфични уязвими групи. Това включва децата, учениците и студентите, които имат специални образователни потребности и им е необходима подкрепяща учебна среда, както и децата, учениците и студентите от маргинализираните групи, включително ромите и децата от семейства на бежанци. Финансирането по оста е 252

млн. лева. **Техническа помощ** е четвъртата ос на програмата, на стойност 54,7 млн. лева. Целта е да се осигури подкрепа на управляващия орган и на бенефициентите по програмата и да се надгради административният капацитет и уменията на потенциалните кандидати за финансиране по програмата.

На първите си три заседания до този момент, Комитетът за наблюдение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, одобри критерии за избор на **осемнадесет** операции на обща стойност **над 745 млн. лева**.

Някои от тях са продължение от предходния програмен период 2007-2013 г., когато са реализирани чрез ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Четири от новите операции по ОП НОИР са в сферата на висшето образование – студентски практики, студентски стипендии, поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища и подкрепа за развитието на

докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени. Тези операции ще дадат възможност на 46 000 студенти да бъдат включени в практики в реална работна среда, както и на 20 000 студенти да получат стипендии. Съществена промяна спрямо предходния програмен период е насочването на студентските стипендии към приоритетни за икономиката направления с цел по-добра връзка на висшето образование с нуждата от специалисти. Рейтинговата система има важна роля, като източник на информация за реформиране на системата на ви-

шето образование.

В областта на **средното образование са одобрени 5 операции**. Две от тях са свързани с подкрепа на професионалното образование. Това са „**Ученически практики**“, и „**Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение**“. По първата операция 8 000 ученици ще бъдат включени в практически занимания. Останалите три операции са свързани с качеството на образование. „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, е позната от предходния програмен период. Операцията продължава подкрепата за изградените 28 областни центъра за кариерно ориентиране в училищата. Операция „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене – Твоят час“, е свързана с извънкласните дейности. Групите дейности, които ще се фи-

На първите си три заседания до този момент, Комитетът за наблюдение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, одобри критерии за избор на осемнадесет операции на обща стойност над 745 млн. лева.

нансират ще бъдат интересни и полезни за учениците, а водещи ще бъдат училищата. С тази мярка ще се помага на учениците да навакват с материала, за да не отпаднат от училище, както и на талантливите деца да се подготвят за олимпиади и състезания.

Петата операция в областта на средното образование е „**Квалификация на педагогическите специалисти**“. **Други одобрени шест операции** по приоритетна ос 3 на ОП НОИР са насочени към **активно включване в образователната система на лица от уяз-**

вими групи. По някои от тези мерки е заложено задължително партньорство между общини, училища и неправителствени организации. Това са следните операции:

- „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение“.

- „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и търсещи или получили международна закрила“.

- „Подкрепа за предучилищното възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“.

- „Ограмотяване на възрастни“.

- „Квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“.

- „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“.

Комитетът за наблюдение на ОП НОИР прие и две операции свързани с **научните изследвания**, касаещи създаването и развитието на центрове за върхови постижения (ЦВП) и центрове за компетентност (ЦК). Тези две операции са за общо финансиране от 350 млн. лева, което ги прави най-мощните за програмата. Двата типа центрове са планирани така, че да преодолеят няколко основни проблема, с които се сблъскват научната общност, висшите училища и бизнесът. Първото предизвикателство е свързано с недостатъчното финансиране на изследователската дейност. Целта е чрез операциите да се влеят свежи средства за научна

инфраструктура и изследвания, чрез които да се привлекат млади хора и водещи учени от чужбина. Второто предизвикателство е свързано с голямата дистанция между научните изследвания, провеждани в институциите и висшите училища и нуждите на бизнеса от иновативни услуги и продукти. Следващото предизвикателство е свързано с частичното откъсване на някои от научните организации от европейската наука. Целта е в центровете за върхови постижения да се реализират изследователски програми, които са на високо европейско и световно ниво. Центровете за компетентност

ще работят в сътрудничество с фирми, които пряко се интересуват от научните резултати, без самите компании да са допустими бенефициенти по програмата. Целта е да се осигури преход от етапа на научните изследвания към този на иновации и създаване на прототипи за пазарни продукти и услуги. Последните фази на комерсиализация на научните резултати могат да бъдат реализирани със средства от ОП „Иновации и конкурентоспособност“, като двете оперативни програми взаимно се допълват.

Задължително условие е и двата вида центрове ЦВП и ЦК да работят в някоя от четирите

приоритетни области, определени в Стратегията за интелигентна специализация на България. Тези области са мехатроника и чиста енергия, информационни и комуникационни технологии, индустрии за здравословен живот и биотехнологии, нови технологии в креативните и рекреативните индустрии.

Повече информация за всяка една от операциите по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, може да се намери на интернет страницата на Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“, Управляващ орган на ОП НОИР - <http://sf.mon.bg>